

KUTSESTANDARD

14-12122006-08/2

MAASTIKUARHITEKT V

ÄRITEENINDUSE JA MUU ÄRITEGEVUSE KUTSENÕUKOGU

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsiooni süsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid maastikuarhitekti V kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu moodustatud maastiku erialade töörühm koosseisus:

Sulev Nurme	Eesti Põllumajandusülikooli Keskkonnakaitse Instituut
Aino Mölder	Luu Metsanduskool
Toomas Muru	Eesti Põllumajandusülikooli Keskkonnakaitse Instituut
Ülle Grišakov	OÜ Kivisilla
Kati Veski	Luu Metsanduskool
Tiina Tallinn	Tallinna Linnavalitsus
Aita Sauemägi	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Veljo Kaasik	Eesti Kunstiakadeemia

Ajavahemikus 1 – 12 november 2002 a viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 26 ettevõtte ja koolitaja esindajad Eesti erinevatest piirkondadest. Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on arvestanud arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Käesolev kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Käesoleva kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 13. detsembril 2002. a Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu otsusega nr. 11 kinnitatud maastikuarhitekt V kutsestandard.

Käesolev maastikuarhitekt V kutsestandard on kinnitatud 12. detsembril 2006. a Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu otsusega nr. 27.

Kutsestandardis sisalduv kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kutsekvalifikatsiooni nõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks.

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub maastikuarhitektuur arhitektuuri ja projekteerimise ning nendega seotud tehniliste konsultatsioonide valdkonda, kood 742.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub maastikuarhitekt 2. pearühma “Tippspetsialistid”, kood 2141.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles:	Maastikuarhitekt V
Inglise keeles:	Landscape architect V
Vene keeles:	Ландшафтный архитектор V

4 KUTSEKIRJELDUS

Maastikuarhitekti töö hõlmab maastiku analüüsimist ja kujundamist, rajatiste projekteerimist ja maastikuehituse järelevalvet, ajalooliste paikade ja mälestiste restaureerimist, ruumilises planeerimises osalemist (regionaalsel ja kohalikul tasandil) ja keskkonnamõjude hindamist, tiheasula haljasalade majandamist jt tööülesandeid. Maastikuarhitekti põhitöök on maastike, asula- või asulaosade, haljasvööndite jms planeerimine. Maastikuarhitekt tegeleb ümbritseva (välisruumi) maastiku organiseerimisega, eesmärgiga kujundada see inimesele soodsaks elukeskkonnaks. Maastikuarhitekt suunab oma tegevusega maastikukasutust ning seostab tehnilikke maastikuelemente looduslike struktuuridega, lähtudes säästva arengu printsiibist. Töö eeldab kompositsioonitaju, analüüsivõimet ja ruumilist kujutlusvõimet, samuti koostöövalmidust oma valdkonna teiste erialade spetsialistidega ning nende erialade tundmist.

Maastikuarhitekti V kvalifikatsiooni omistamise eelduseks on kutsealane kõrgharidus ning vähemalt 4-aastane erialane töökogemus.

5 KUTSEOSKUSNÕUDED (vt lisa B)

5.1 Üldoskused ja -teadmised

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 5.1.1 Planeerimise ja projekteerimisega seonduvad õigusaktid – kesktase
- 5.1.2 Keskkonnaaudit ja riskianalüüs keskkonnas – kesktase
- 5.1.3 Esitlustehnika
  - 1) kaardid ja plaanid, nende tasapinnaline ja ruumiline kujutamine, graafiline keel projekti eri staadiumides: kohaanalüüsi joonised, kontseptsiooni joonised, eskiisi- ja illustratsioonijoonised, tööjoonised, sh. istutus-, niisutus-kuivendus- jm konstruktsioonijoonised, perspektiivijoonised, lõiked, jmt – kõrgtase
  - 2) töö- ja esitlusmakedid – kõrgtase
  - 3) vertikaalplaneerimine – kõrgtase
  - 4) erialased arvutioskused (sh CAD, GIS, pildi töötlemine) – kesktase
- 5.1.4 Inseneri- ja tehnilised teadmised – kesktase
  - 1) teoreetiline mehaanika, tugevusõpetuse ja ehitusstaatika põhialused
  - 2) matemaatilise statistika kasutamine
  - 3) keskkonnafüüsika
  - 4) kartograafia ja maamõõdualused (sh maamõõdistamise alused)
  - 5) ehituskonstruktsioonide põhialused
- 5.1.5 Humanitaar- ja sotsiaalteadmised
  - 1) suhtlemis- ja käitumispsühholoogia
  - 2) esteetika
  - 3) filosoofia
  - 4) antropoloogia
  - 5) üldkunstiajalugu
  - 6) kultuuriajalugu
  - 7) asustusgeograafia
- 5.1.6 Üldkunstiained – kesktase
  - 1) üldkompositsioon
  - 2) joonistamine
  - 3) värvusõpetus
  - 4) maalimine
  - 5) vormiõpetus, sh skulptuur
- 5.1.7 Ökoloogia ja kliima
  - 1) globaalökoloogia
  - 2) üldökoloogia
  - 3) kliima
- 5.1.8 Keeleoskus (vt lisa C) – kesktase
  - 1) eesti keel
  - 2) üks võõrkeel
- 5.2 Põhioskused ja -teadmised**
- 5.2.1 Geoloogia alused
  - 1) Eesti geoloogiline ehitus (sh hüdrogeoloogia) ning selle kujunemine – algtase
  - 2) Eesti maavarad, nende esinemine, kaevandamine ja kasutamine – algtase
  - 3) Eesti pinnavormid – kesktase
- 5.2.2 Ehitusgeoloogia – kesktase
- 5.2.3 Mullad – kesktase
  - 1) mullaliigid
  - 2) Eesti muldade iseloomustus ja levik
- 5.2.4 Hüdroloogia – kesktase

- 1) veerežiimi seotus aluspõhja, mulla ja reljeefiga
  - 2) Eesti veestik ja selle kaitse
  - 3) märgalad, nende tähtsus, kasutamine ja kaitse
  - 4) vooluveekogude renatureerimine
- 5.2.5 Taimestik – kesktase
- 1) Eesti looduslikud rohttaimed
  - 2) välisruumis enamkasutatavad rohttaimed, sh looduslikud dekoratiiv-, ohustatud, kaitstavad jm taimed
  - 3) Eesti looduslik dendrofloora
  - 4) välisruumis enamkasutatavad introducteeritud puu-, põõsa- ja liaaniliigid, sh ohustatud ja kaitstavad liigid
- 5.2.6 Ökoloogia – kesktase
- 1) aut-, dem-, ja sünökoloogia
  - 2) Eesti biotoobid, nende elustik ja kaitse maastike planeerimisel ja kujundamisel
  - 3) maastikuökoloogia
  - 4) mikrokliima
- 5.2.7 Maastikutüpoloogia – kesktase
- 1) Eesti maastike tüpoloogia ja genees
  - 2) Eesti asustuskeskkonna kujunemine
  - 3) ajaloolised alad ja mälestised Eestis
- 5.2.8 Maastikuanalüüs – kõrgtase
- 1) probleemianalüüs (suuremad piirkonnad, linnalik asula, elamukeskkond, paik jt)
  - 2) meetodikad (ajalooline analüüs, ruumilis-struktuuriline analüüs, väärtusanalüüs, piirkonnaanalüüs, lokaliseerimisfaktorite analüüs)
  - 3) looduslike komponentide analüüs (sh maastikuökoloogiline analüüs)
  - 4) keskkonnamõjude analüüs
  - 5) analüüsi kasutamine planeerimis- ja projekteerimistegevuses
- 5.2.9 Arhitektuuri ajalugu ja -teooria – kesktase
- 1) üldine arhitektuuri ajalugu, sh moodsa arhitektuuri ajalugu
  - 2) planeerimise ajalugu
  - 3) arhitektuuri teooria ja selle ajalugu
  - 4) Eesti 19. – 21. sajandi arhitektuur ja maastikuarhitektuur, sh aia- ja pargikunst
  - 5) üldine maastikuarhitektuuri ajalugu, sh. aia- ja pargikunsti ajalugu ning kaasaegse maastikuarhitektuuri suundumused
- 5.2.10 Maastiku ja maa-ala planeerimine – kõrgtase
- 1) planeerimisstrateegiad ja meetodid, sh avalikkuse kaasamine
  - 2) ruumilise planeerimise alused,
  - 3) üldplaneerimine (sh hoonetevahelise ruumi käsitlemine, rohestruktuuri, kergliikluse ja rekreatsioonikeskkonna planeerimine)
  - 4) detailplaneerimine (sh hoonetevahelise ruumi käsitlemine)
  - 5) puhke- ja spordialade planeerimine
  - 6) ajaloolised alad ja mälestised
  - 7) kalmistud
  - 8) linnaruumi kujundamine
  - 9) tänavad, teed jt liiklusalad, sh maanteed ja raudteed
- 5.2.11 Objekti projekteerimine ja selle etapid – kõrgtase
- 1) lähteandmete kogumine, projektülesande formuleerimine

- 2) lähtesituatsiooni analüüs lähtuvalt säästva arengu põhimõtetest
  - 3) üldidee väljatöötamine
  - 4) eskiisprojekti koostamine
  - 5) tehnilise projekti koostamine
  - 6) tööjooniste koostamine
  - 7) projekti juhtimine ja taotluseelarve
- 5.2.12 Maastikuehituse tehnika ja tehnoloogia – kesktase
- 1) tehnilised ja looduslikud ehitusmaterjalid
  - 2) ökoloogilise ehituse alused
  - 3) ehitustehnoloogiad
  - 4) ehituskonstruksioonid
  - 5) valgustustehnika, elektri installatsioon
  - 6) ehitusökonomika
  - 7) vesi ja kanalisatsioon
  - 8) liiklusrajatised

5.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) loomingulisus
- 2) kompositsioonitaju
- 3) analüüsivõime
- 4) ruumiline kujutlusvõime
- 5) saavutusvajadus
- 6) suhtlemisoskus
- 7) pingetaluvus

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 1 aasta. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioscused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevatel nõuetel on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktaase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtaase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.